

disillusionment is felt best of all during the third stage (23 years) of his life. Because there is shown the greatest Pip's disillusionment with his benefactor and it is the reason of his lost expectations to marry Estella and become wealthy, respectable, upper-class gentleman. I think the author includes all these disillusionments in the novel to show that aspirations to lead a life of gentility can be rather problematic. Dickens indicates further that the chance for reform is in all of us, gentility aside. He shows this in the way that Pip realizes at long last that it is not wealth and status which make a gentleman, but the moral values and virtues which have been present in Joe and Biddy all along. Consequently, Dickens writes Pip's identity distortion as a study of twisted emotional and socio-economic values, not spiritual deficiency. As a fallen character, Pip possesses an identity that for much of the novel is characterized by remorse, guilt, and shame.

To summarize, we should indicate that Charles Dickens' novel «Great Expectations» is a classic literary criticism of the Victorian era. Dickens, a real master, had become disillusioned with the materialism and crass vanity. In writing «Great Expectations» Dickens sought to provide an insight into his views concerning the Victorian era and the dissonance between what was promoted as being important and what actually was important for fulfillment in one's life. Repeatedly throughout the novel, there are clear examples of Dickens attempting to compare the wealth with the lower class living. The social interactions of the multitude of characters in the novel are greatly indicative of how Dickens means to express his ideas of the different social classes. This book for sure can show its readers the importance to evaluate expectations for the future.

REFERENCES

1. Диккенс Ч. Большие ожидания : Книга для чтения на английском языке / Чарльз Діккенс. – СПб. : Антология, КАРО, 2005. – 480 с.
2. Лібман З. Я. Чарльз Діккенс [Текст] : Життя і творчість / Захар Якович Лібман. – К. : Дніпро, 1982. – 186 с.
3. Міщук В. В. Художній світ Чарльза Діккенса / В. В. Міщук // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1996. – № 2. – С. 26-27.
4. Bloom H. Charles Dickens's Great expectations / Harold Bloom. – The United States of America : Chelsea House Publishing, 2005. – 120 p.
5. Gollin R. Annie Adams Fields : Woman of Letters / Rita Gollin. – Boston, Massachusetts : University of Massachusetts Press, 2002. – 379 p.
6. James L. The Victorian novel / Louis James. – The United Kingdom : Blackwell Publishing, 2006. – 250 p.
7. Oxford Dictionary of Literary Terms / [ed. By Chris Baldick]. – New York : Oxford University Press, 2008. – 368 p.
8. **Thurley G. J.** The Dickens myth : its genesis and structure / **Geoffrey John Thurley.** – London : Palgrave Macmillan, 1976. – 390 p.
9. Forster J. The Life of Charles Dickens / John Forster // Vol. 1.2. [EBook # 25851]. – 2008. – P. 48-70.
10. Режим доступу: // <http://www.gutenberg.org/files/25851/25851-h/25851-h.htm>
11. James H. «Our Mutual Friend», The Nation (21 December 1865) / Henry James. – 788 p.
12. Режим доступу: // <http://dickens.ucsc.edu/OMF/james.html>

Клочак С.

Науковий керівник – доц. Чумак Г. В.

ПЕРЕКЛАД ВЛАСНИХ НАЗВ У РОМАНІ ДЕНА БРАУНА «КОД ДА ВІНЧІ»

Власні назви належать до мовних універсалій – вони існують в усіх мовах світу. Але в кожній мові власні назви мають свої специфічні ознаки [1, с. 8].

Власна назва – це об'єкт ономастики [2, с. 207]. Ономастика – розділ мовознавства, який вивчає будь-які власні імена, історію їх виникнення, розвитку і функціонування. Ономастика включає історичні, географічні, етнографічні, культурологічні, соціологічні, літературознавчі компоненти, що допомагають виявляти специфіку іменованих об'єктів і традицій, пов'язані з іншими іменами.

Ономастичні дослідження допомагають вивчити шляхи міграції окремих етносів, виявити місця їх попереднього проживання, визначити мовні і культурні контакти різних етносів [13].

Ономастику досліджували багато лінгвістів, серед яких Болей Л.О., Калінін В.М., Магазаник Е.Б., Мельник М.Р. та інші. В.С. Виноградов, С. Влахов і В. Флорін глибоко проаналізували передачу власних назв з англійської мови у своїх наукових працях.

Метою статті є вивчення проблеми передачі англійських власних назв у романі Дена Брауна «Код да Вінчі» українською мовою.

Актуальність дослідження визначається новизною вивчення онімічного шару в романі Дена Брауна «Код да Вінчі» і потребою в більш детальному вивченні способів та правил передачі іншомовних власних назв засобами української мови.

Ми проаналізували склад власних назв у романі Дена Брауна «Код да Вінчі», який становить 514 власних назв, а також встановили їх типи і способи передачі українською мовою, котрі використала перекладач Анжела Кам'янець.

Оскільки темою нашого дослідження є власні назви ми користувалися загальною класифікацією власних назв, яку запропонував Кочерган М.П., в основі якої лежить семантика та передача змісту власної назви [4, 187].

Отже, у цьому романі ми виявили понад 500 власних назв. Згідно класифікації власних назв за Кочерганом М.П. ми виявили: 172 антропонімів (імена людей) (33,5%); 142 топонімів (географічні назви) (27,6%); 30 теонімів (назви божеств) (5,8%); 0 зоонімів (клички тварин) (0%); 0 астронімів (назви небесних тіл) (0%); 1 космонім (назва зон космічного простору і сузір'їв) (0,2%); 17 хрононімів (назви відрізків часу, пов'язані з історичними подіями) (3,3%); 67 ідеонімів (назви об'єктів духовної культури) (3%); 40 хрематонімів (назви об'єктів матеріальної культури) (7,8%); 42 ергоніми (назви об'єднань людей: товариства, організації тощо) (8,2%); 5 гідронімів (назви водоймища (річки, озера, ставка, моря, болота)) (0,2%); 2 етноніми (назви етнічних груп) (0,4%) [10, с. 187].

Переклад власних назв у художньому тексті завжди орієнтований на досягнення комунікативно-функціональної ефективності. Незважаючи на те, що ця група лексики найважче піддається іншомовній трансформації, її еквівалентний переклад необхідний для досягнення рівноцінної ефективності впливу на читача. Термін «безеквівалентна лексика», яким позначені власні назви, не означає, що ці слова взагалі неможливо перекласти. Комунікативно-функціональний підхід до перекладу безеквівалентної лексики враховує специфіку власних назв, які є предметом ономастичних досліджень. Переклад власних назв відбувається шляхом: перекладацької транслітерації та транскрибування; описового перекладу; перекладу [1, с. 96-103].

У досліджуваному романі ми виявили 69 випадків застосування транслітерації для перекладу власних назв. Транслітерувалися хрематоніми (назви об'єктів матеріальної культури), наприклад: «Earl Grey» «Ерл Грей»; Astin Martin «астон-мартін»; Audi «ауди»; Porsche 356 «Порше-356» та інші. За допомогою транслітерації також передаються деякі антропоніми, теоніми та деякі топоніми наприклад: Andorra Андорра; Big Ben Біг Бен; Hotel Ritz Готель «Рітц» і т.д.

У романі було транскрибовано 68 власних назв, серед яких є антропоніми, наприклад: Abu Yusuf Ismail al-Kindi Абу Юсу Ісмаїл аль-Кінді; Claude Grouard Клод Груар; Louis deNevers Луї де Невер; Monique Монік та інші. Транскрибуються у романі також кілька топонімів: 5 Orme Court Орм Корт, 5; Madrid Мадрид; Montmartre Монмартр; Notre Dame Нотр-Дам та інші [11].

Ми встановили, що за допомогою транскодування Анжела Кам'янець передала 76 власних назв. Серед цих назв є антропоніми, наприклад: Albrecht Durer Альбрехт Дюрер; Blance d'Evreux Бланка д'Евре; та інші. Знаходимо також топоніми: Alban Hills Албан-хіллз; Murray Hill Place Мюррей-хілл-плейс; Qumran Кумран; Toulon Тулон та інші. За допомогою транскодування також передано деякі теоніми – Dionysus Діоніс; хрематоніми – Rolls-Royce «роллс-ройс»; гідроніми – Thames Темза та інші [11].

Ми виявили, що 270 власних назв у романі передані за допомогою перекладу. Серед них є антропоніми: Alexander Pope Олександр Поп; Britain's First Duke of Lancaster перший герцог Ланкастерський; Heraclius, Patriarch of Jerusalem Гераклій, патріарх Єрусалимський; The Bull Бик та інші. Слід зазначити, що майже всі ергоніми перекладаються: «God's Work» «Божа

справа»; «The Cult of Christ» «культ Христа» та інші [5, с.20]. Перекладаються також хрононіми: Astrological Age of Pisces ера Риби; Olympic Games Олімпійські ігри; The Second Crusade другий хрестовий похід та інші. Хрематоніми також передаються за допомогою перекладу: a Christian ideogram for Christ and His twelve apostles Християнська ідеограма Христа і Його дванадцяти апостолів; Smirnoff vodka горілка «Смирнофф» та інші [12].

Ми виявили 4 випадки використання перекладу з поясненням, 2 оніми передані у такому ж вигляді, в якому вони є в англійській мові: Dossiers Secrets; Opus Dei. У романі зустрічається 2 випадки застосування описового перекладу: Christendom християнський світ; New York Times Magazine журнал «New York Times Magazine».

Ми проаналізували онімний склад роману Дена Брауна «Код да Вінчі», який становить 514 онімів, і встановили, що у романі наявні: антропоніми; топоніми; теоніми; космоніми; хрононіми; ідеоніми; хрематоніми; ергоніми; гідронім та етноніми.

Отже, у романі Дена Брауна «Код да Вінчі» ми виявили такі способи передачі англійських онімів українською мовою: переклад – 272 (52,5%) випадки використання; транслітерація – 69(13,4%); транскрибування – 68(13,2%); транскодуювання – 76 (14,8%); переклад із поясненням – 4(0,8%); переклад із транслітерацією – 7 (1,4%); переклад із транскрибуванням – 8 (1,6%); переклад із транскодуюванням – 1 (0,2%); без перекладу – 2 (0,4%); описовий переклад – 2 (0,4%); перифраз – 2 (0,4%); пояснення – 2 (0,4%).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М.: Международные отношения, 1975. – 240с.
2. Бережна М.В. Тринадцять етапів перекладу власних назв та імен//«Вісник СумДУ. Серія Філологія», №1'2007. – Том 2. – С.62-67.
3. Браун Ден Код да Вінчі: Пер. англ. Анжели Кам'янець. – Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2008. – 480с.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ „Перун», 2003. – 1440с.
5. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. – М.: Международные отношения, 1980 – 340с.
6. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотип. – К.: Вища школа, 2006. – 287с.
7. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства, підруч. – 2.вид. – К. Академія, 2005. – 368с.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця. „Нова книга», 2003 – 448с.
9. <http://www.onomastika.ru/onomastika.htm>
10. http://uk.wikipedia.org/wiki/Власні_назви
11. <http://nazachot.ru/referat/127-onomastika.html>

Костик І.

Науковий керівник – доц. Ємчук Т. Б.

НОВАТОРСТВО ДРАМАТУРГІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

ХХ сторіччя в світовій драматургії ознаменувалося рядом тенденцій, що сформували новітню драму. Драматургія і театр ХХ ст. зазнали значних змін, тому важливим є визначення спільних та відмінних рис того чи іншого напрямку. Як зазначає В. В. Гладьшева, драма будь-якого часу особливо гостро вимагає її відповідності сучасному рівню суспільної і художньої свідомості, маніфестує актуальні жанрові та стилеві тенденції [5, с. 12]. У 20-х рр. німецький письменник Бертольд Брехт розробляв теорію «епічного театру» (п'єси «Матінка Кураж та її діти», «Кавказьке крейдяне коло» та інші). Дійство, розігране на сцені, набуває характеру притчі. Публіка, спостерігаючи гру акторів, не тільки співпереживає, а й аналізує, робить висновки, бо п'єси німецького драматурга звернені, в основному, до інтелекту глядача. Пізніше, на противагу «епічному театру» Бертольда Брехта, спостерігається прагнення відійти від традицій класичного відображення дійсності на сцені. Під впливом французького екзистенціалізму виникає так званий «театр абсурду». Естетичні принципи «театру абсурду» знайшли відбиток у п'єсах С. Беккета («Чекаючи на Году»), А. Камю («Калігула»),